

Štev. 18

Leto 6

Lastniki in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 83. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtna 120 din. — Tiska Tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo

Vodovod Stična-Dobrnica Trebnje

Nedavni občni zbor delegatov Vodne skupnosti Stična je obravnaval dotedanje uspehe pri gradnji velikega vodovoda Stična - Dobrnica - Trebnje, prav tako pa tudi letošnje možnosti za nadaljevanje gradnje.

Vodna skupnost Stična šteje 774 članov. Razen v občini Velika Loka ima člane v vseh zainteresiranih občinah. Največ članov je v občini Trebnje, 293, najmanj pa v Velikem Gabru, kjer jih je le 25. Sorazmerno malo članov pa je plačalo pristopnino, vsega komaj 195 članov. Navzlic zadržanosti prebivalcev nekaterih občin kot so Velika Loka, Veliki Gaber in še katera, pa so bili lani pri gradnji doseženi prav lepi uspehi. Končano je bilo zaježje treh izvirov, položen cevovod preko zbiralnika do rezervoarja nad Virom ter odcep proti Stični v dolžini 1212 metrov, prav tako

Vodna skupnost Stična šteje 774 članov — Doslej položeni 6129 m cevi — Letos nameravajo položiti 9102 metra glavnih cevi — Da bo šlo delo hitreje, je potrebno sodelovanje prebivalcev

je končan tudi rezervoar nad Virom. Doslej položeni cevovod je dolg 6129 metrov. To pomeni, da je bila prva etapa gradnje vodovoda uspešno končana. Za vsa ta dela je bilo predvideno po proračunu 36.126.190 din, porabljeno pa le 33.382.997 din, kar pomeni prihranek 2.743.643 din. V Stično je voda pritekala že na Dan republike 29. novembra lani. Člani Vodne skupnosti Stična so pri tem prispevali v denarju, z delom ali materialom vrednost 568.826 din. To je

in resnici kaj skromen delež zainteresiranih prebivalcev.

Gradnja vodovoda se letos nadaljuje v približno enakem obsegu, vendar je hitrejši tempo gradnje v veliki meri odvisen od pomoči in sodelovanja prebivalcev zainteresiranih občin. Iz sklada republiške pomoči Primorski, Kočevski in Dolenjski je določeno za to vodovod 20 milijonov din. Druga etapa gradnje vodovoda, ki jo letos izvajajo, predvideva položitev glavnega cevovoda do Medvedjaka pri Velikem Gabru v dolžini 9102 metra. Dalje dograditev rezervoarja na Medvedjku 120 kubičnih metrov prostornine ter stranski odcep proti Dobu do gradilišča Avto-cesta. Načrt za ta del gradnje je revizijska komisija že potrdila. Za izvedbo načrta bi bilo potrebno po proračunu okoli 92 milijonov din.

V razpravi o poročilu dosedanjega dela ter o predloženem načrtu za letos so delegati živo razpravljali. Vsi so bili soglasni, da je treba gradnjo vodovoda čim bolj pospešiti ter pozvati vse zainteresirane za večjo pomoč pri gradnji. Ivan Arko iz Trebnja je predlagal proučitev trase proti Dobrnici, po kateri bi bilo možno dobiti vodo v Dobrnici brez prečrpavanja, ker bi to pocenilo stroške gradnje in vzdrževanja. Ivan Jutra iz tajnika občine Trebnje Pavle Miklič sta se zavzemala, da je treba republiška sredstva vlagati izključno za gradnjo glavnega vodovoda, odcepi pa naj bi se gradili s prispevki okrajnih občin in interesentov. Antončič iz Velikega Gabra je zagotavljal, da bodo tudi občani njegove občine prispevali h gradnji vodovoda, čeprav doslej niso pokazali velikega zanimanja. Povedal je, da je med njimi še veliko takih, ki ne verujejo v uresničitev tega načrta. Delegati so tudi predlagali, da bi se uvedel občinski samoprispevek za gradnjo vodovoda, ki bi ve-

ljal od začetka gradnje pa do dograditve celotnega omrežja po projektu.

Sprejet je bil sklep, da se letos predvsem gradi cevovod od rezervoarja nad Virom do rezervoarja na Medvedjku, to je v dolžini 5 kilometrov, za kar se bo porabila dotacija republike, deloma pa tudi prispevki članov Vodne skupnosti. Določeno je bil znesek za hišni prikluček v višini 5.000 din za en prikluček. Za odjemalce, ki niso člani Vodne skupnosti do dne, ko se začne kopati jarek proti njihovi vasi, ali pa se ne udeležujejo prostovoljnega dela pri kopanju jarkov, znaša ta priklučični znesek, oziroma prispevek 30.000 din. Določena je bila tudi vodarina, ki znaša za eno osebo mesečno deset dinarjev, za konja ali govedo pa 5 din mesečno na glavo. Engro odjemalci vode plačajo 20 din za kubični meter. Ta tarifa velja do prihodnjega obnove zborov. Vodna skupnost si ustanovi lastno vodovodno inštalatersko delavnico. Glavni upravni odbor je bil zadolžen, da skrbi za izdelavo nadaljnjih načrtov s proučitvijo najbolj ugodne izvedbe gradnje za vse sektorje. Občni zbor Vodne skupnosti Stična je tudi dokazal, da so povsem neosnovane govorice, ki so se širile zlasti v Trebnjem in okolici, češ da gradbeni odbor troši skupna sredstva za odcepe k posameznim vasem.

USTANOVILI BODO KSS

Na pobudo občinskega odbora Socialistične zveze Ribnica je bil ustanovljen iniciativni odbor za ponovno upostavitve Krajevnega sindikalnega sveta, ki je pred nekaj leti prenehal z delom. Na zadnjem sestanku, iniciativnega odbora 20. aprila, kjer so izbrali predsednika in tajnika iniciativnega odbora je bilo sklenjeno, da bodo člani sindikalnih podružnic v ribniški občini izvolili delegate za ustanovni zbor KSS do 7. maja. V času od 7. do 10. maja pa bo ustanovni zbor KSS Ribnica. Z ozirom na močno sindikalno življenje oziroma veliko število članstva v tem predelu bo ponovna upostavitve KSS prišla ob pravem času.

—m—

„Slovenija junaška, svobodna zdaj si ti...“

Ta pesem velikega časa revolucije in borbe je v velikih majskih dneh 1945 zmagovito zaorila po slovenski domovini in razglasila uresničeni cilj vseljudske vstaje: »Slovenija junaška, svobodna zdaj si ti!« Osvobodena okupatorjev, izdajalcev, izkoriščevalcev, mrakobe stoletij! Peli so jo borci, pel jo je ves narod, še osvobodena zemlja jo je odpevala. »Brigade s hribov so se vsule kakor plaz« — 1. maja osvobodeno SLOVENSKO PRIMORJE, 4. maja je prišel Glavni štab Slovenije v osvobodeno AJDOVŠČINO, 5. maja je v Ajdovščini Boris Kidrič sestavil prvo NARODNO VLADO SLOVENIJE... 8. maja osvobodeno NOVO MESTO... 10. maja je prišla v Ljubljano Slovenska narodna vlada. S Triglava je nad prelepo in novo slovensko domovino zavihrala naša nova zastava s peterokrako — simbolom borbe, svobode, socializma.

Kmetijska zadruga Semic bo dala obračun

Kmetijska zadruga v Semicu, v katero je vključenih 153 članov, zajema dve tretjini semičke občine, dejavnost lesnega odseka pa sega tudi v Črnomelj in Metliko. KZ ima poleg dveh trgovin, ki prodajata vse tovarniške proizvode, ki jih kmetje proizvajajo potrebuje, odkupujeta pa kmetijske proizvode, predvsem les, vino, sadje, mleko, kožo, zdravilna zelišča itd., še mlekarstvo, čevljarno, ekonomijo z bifejem in samostojnim gostinskim obratom »Pod lipo« v Ljubljani. V sestav zadruga spadajo še transportno-strojni odsek, brivnica in pekarna. Poleg produktivnih obratov in odsekov ima KZ še dva pospeševalna odseka — živinorejskega in vinarsko-sadarskega.

V nedeljo 24. aprila so se združili zbrali na redni letni občni zbor na katerem so potrdili zaključni račun za preteklo leto, razdelili dobiček na sklade ter izvolili novi odbor. KZ v Semicu je lani dosegla lepe uspehe, ki bi pa bili vse-

kakor lahko večji in vidnejši. Vsi obrati in odseki so bili aktivni, razen ekonomije, ki je imela zgubo zaradi posledic predlanske slane ter nepravilnih transportov vina. Letna bilanca izkazuje 4 milijone 514.000 dinarjev čistega dobička, ki izvirajo večinoma iz lesne trgovine. Ta vsota bi pa morala biti vse-kakor večja glede na velik promet, ki ga je zadruga imela. Omeniti moramo, da je zadruga plačala v preteklem letu 440.000 zamudnih ter kazenskih obresti in stroškov arbitražnih sporov in to večji del po krivdi bivšega upravnika, ki je vodil povsem zgrešeno in nestrokovno finančno in kadrovsko politiko. V preteklem letu je upravni odbor odstavil kar tri računovodje zaradi nediscipline in pijančevanja.

Živinorejski odsek je lani pregledal vso govejo živino ter začel sprejemati plemenjake. Posredoval je tudi najem pašnikov in košnje trave pri okrajnem posestvu v Črnomlju.

Sadarsko-vinarski odsek je skupaj z občno organiziral spomladansko škropljenje sadnega drevja ter nakup sadnih sadežev za sadovnjake in vinograde.

V razpravi so navzoči kritizirali delo bivšega upravnika, ki je namenoma zviševal cene posameznim predmetom, tako da je moral ta ali oni proizvod prepotovati več obratov v KZ, da je končno dospel na cilj. Tako je upravnik kupil v Ljubljani kuhinjsko tehniko za 1.175 din, jo nato odnesel v Semic in zopet nazaj v Ljubljano, kjer jo je prodal zadrugi gostilni za 4500 din in pri tem nabil kar 300 odstotkov marže. Tudi investicije, ki jih je vodil in plačeval bivši upravnik iz obratnih sredstev, so kritizirali. Tako bodo morali sedaj iz dobička plačati kar 2 milijona 160.000 dinarjev za zgrajeno garažo, ki je od blizu gledana podobna močnemu betonskemu bunkerju.

Kmetje so se zanimali tudi za socialno zavarovanje ter za delo novo ustanovljene kmečke hranilnice in posojilnice v Črnomlju.

Novi odbor, kateremu je članstvo zaupalo vodstvo zadruga v tekočem letu, bo imel vsekakor težko in odgovorno nalogo, ker bodo zadruga na sedežih bodo-čih komun dobile važno vlogo pri obnovi našega kmetijstva, ter pri vseh ostalih gospodarsko kulturnih panogah družbene uprave.

Franz Magister

Občni zbor KZ v Dol. Toplicah

Kmetijska zadruga v Dol. Toplicah, ki šteje 223 članov (lani je pristopilo 100 novih članov), je imela pred kratkim redni letni občni zbor. Delovanje zadruga je zaradi nediscipline in pijančevanja.

Trgovina je v preteklem letu imela 16 milijonov prometa, lesni odsek 40 milijonov, čistega dobička pa je bilo 3 milijone dinarjev. V zadnjem času se je trgovska poslovalnica zadruga preselila v nove lastne, povsem moderno urejene trgovske prostore.

Špeharji se prebujajo

Tudi prebivalci vasi Špeharji in okolica hočejo z duhom časa naprej. Sklenili so, da si še letos postavijo gasilski dom, ki bo imel kot trdijo, tudi dvorano za prireditve. 23. aprila so sekali les v Graščici za ta gasilski dom. Vsi možje in fantje so brezplačno pomagali pri tem delu.

J. J.

KONGRES MIRU

Ne le pri nas doma, tudi v tujini so z veliko pozornostjo spremljali potek III. kongresa Zveze borcev. Nekateri tuji napredno usmerjeni časniki so ta kongres imenovali »Zborovanje miru«.

Nedvomno so že nekateri zunanji znaki dali kongresu poseben poudarek. Prisostvovala sta mu častni predsednik Svetovne federacije bivših borcev bivši predsednik francoske republike g. Vincent Auriol ter generalni tajnik te federacije g. Curtis Compaigne. Zveza borcev, ki šteje 1.300.000 članov pri nas, je tudi vključena v to svetovno organizacijo, v katero je vključenih 124 organizacij bivših borcev iz 29 držav. Še prav posebno pa so v svetu odjeknili sklepi tega kongresa. Ko je predsednik Tito v ekspoziciji pred ljudsko skupščino povedal, da imamo pri nas doma uran, to je osnovno surovino za sproščanje atomske energije, in da naši znanstveniki že pripravljajo vse potrebno za miroljubno izkoriščanje jedrske energije, so bili marsikje v svetu presenečeni. V svojem pozdravnem pismu kongresu je predsednik Tito opozoril na nevarnost, ki preti človeštvu, če bi v svetu uporabili atomsko energijo v razdiralne namene. Zato je razumljivo, da je kongres v svoji resoluciji v boju za mir in sodelovanje med narodi odločno dvignil svoj glas, da je treba prepovedati uporabo atomske energije v vojne namene in da je treba to največje odkritje izkoristiti za napredek človeštva, ne pa za uničevanje. Tudi v tem smislu je bil ta kongres Zveze borcev zborovanje za mir, saj vsi člani naše velike organizacije sami prav dobro vedo, kaj pomeni silaherna vojna.

Prosvetni delavci Suhe krajine v Ambrusu

Pretekli teden so se učitelji suhokranjskega pododpora Društva učiteljev in profesorjev zbrali na konferenci v Ambrusu.

Tov. Tončka Urbanec je pred vsemi učitelji prikazala delo kombiniranega pouka. Imela je zgodovino v četrtem in računovodstvo v drugem razredu. Po nastopu smo se pomenili o lepo vstopili uni in o problemih kombiniranih razredov. Tovarišica upraviteljica je govorila o spisu v osnovni šoli, njena kolegica pa o novem plačnem sistemu pri nas. Predsednica pododpora je učiteljsko seznanila s problemi republiškega okrajnega združenja. Težko vprašanje učiteljsva na tem sektorju je pomanjkanje primer-nih stanovanj. Pogovorili smo se tudi o skupinskem študiju. Do prihodnjega sestanka bodo vse

grupe preštudirale reforme šolstva, skupno pa bomo o tem razpravljali na prihodnji konferenci. Tov. Vute je kot član Pedagoškega društva seznanil učitelje o želji, naj bi zbirali podatke o vzrokih neuspehov v šoli. Odločili smo se, da bodo vse šole za 10 let nazaj naredile statistični pregled uspehov in neuspehov, na podlagi šolskega obiska in upornih razredov. Tovarišica, ki bo druge čimtelje, ki

vplivajo na uspeh: pomanjkanje primernih prostorov, prosvetni delavcev, pomanjkanje učil, pre-zaposlenost učencev z delom doma, bolezn, socialne prilike, oddaljenost od šole in podobno. Zbranim prosvetnim delavcem je spregovoril še tovariš s tajništva za notranje zadeve o prometnih predpisih in o nezagodah, zlasti z ozirom na šolske otroke.

M. K.

Dopisujte v »Dolenjski list«

Titova štafeta v črnomaljskem okraju

Tudi letos bodo iz črnomaljskega okraja odnesli pozdrave in čestitke maršalu Titu za rojstni dan. Izvedbo letošnje štafete je za območje okraja prevzela okrajna zveza TVD Partizana skupaj s SZDL. Ustanovljen je še okrajni štab, v katerem so bili poleg zastopnika Partizana in SZDL povabljeni še predsednik ZB, prosvete, gasilcev, planincev, motodruštva

ter profiletske zaštite. Ta štab bo organiziral pet okrajnih štafet, ki bodo 18. maja prišle iz Mirne gore, Metlike, Gradaca, Predgrada in Vinice, Adlešičev in Semicu v Črnomelj, kjer bo ob 14. uri popoldne sprejem posameznih štafet. Uro kasneje bo iz Črnomlja odšla proti Kočevju republiška štafeta, s katero bodo odnesli najboljše pripadniki Partizana Črnomelj, spremnjeni od konjenikov in motoristov, pozdrave maršalu Titu.

Na občinskih centrih bodo prav tako postavljeni posebni štabi, ki bodo organizirali stranske štafete iz vseh večjih vasi na sedež občin. Prav tako kot v Črnomlju se bodo tudi v vseh občinskih središčih zbrali člani množičnih organizacij ter proslavili ta slavnostni dogodek.

VREME

V dneh od 5. do 12. maja. V naslednjih dneh spremenljivo vreme, od nedelje dalje predvidoma spet lepo in toplo.

